

การตัดสินใจทำบุญไหว้พระของพุทธศาสนิกชนที่วัดมังกรกมลาวาส (เล่งเน่ยยี่)
กรุงเทพมหานคร*

DECISION OF BUDHISTS TO MERIT-MAKING AT WAT MANGKON KAMALAWAT
(LENG NEI YI), BANGKOK

พระภิกษุ ھاกััน, ชาญเดข เจริญวิริยะกุล, สโรชนี ศิริวัฒนา, ธนาวิชญ์ จินดาประดิษฐ์
และ พรชัย ดีไพศาลสกุล

Phra Krisada Hakan , Chandej Charoenwiryakul, Srochinee Siri wattana,
Tanavich Chindapradist and Pornchai Deephaisarnsakul

E-mail: S63563827050@ssru.ac.th, chandej.ch@ssru.ac.th, srochinee.si@ssru.ac.th,
tanavich.c@gmail.com and pornchaid@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการทำบุญไหว้พระของพุทธศาสนิกชนที่วัดมังกรกมลาวาส (เล่งเน่ยยี่) และ 2) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของพุทธศาสนิกชนกับการตัดสินใจทำบุญไหว้พระที่วัดมังกรกมลาวาส (เล่งเน่ยยี่) รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือพุทธศาสนิกชนในเขตกรุงเทพมหานครที่เคยมาทำบุญที่วัดมังกรกมลาวาส จำนวน 384 คน โดยใช้ตารางของ Krejcie & Morgan เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า 1) พุทธศาสนิกชนส่วนใหญ่เคยเดินทางมาทำบุญไหว้พระที่วัดมังกรกมลาวาส (เล่งเน่ยยี่) กรุงเทพมหานคร ก่อนหน้านี้ 2 ครั้ง เพื่อสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เดินทางมาทำบุญไหว้พระกับครอบครัว/ญาติ/คู่รัก โดยวางแผนการเดินทางด้วยตนเอง ใช้ระยะเวลาในการทำบุญไหว้พระครั้งนี้ 1 - 2 ชั่วโมง มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางทำบุญไหว้พระประมาณ 1,001 - 1,500 บาท และมีค่าใช้จ่ายในการทำบุญไหว้พระ 1,501 - 2,000 บาท และ 2) การตัดสินใจทำบุญไหว้พระของพุทธศาสนิกชนที่วัดมังกรกมลาวาส (เล่งเน่ยยี่) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านความนิยมในชื่อเสียงของวัด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านสภาพแวดล้อมของวัด และด้านความเชื่อ ตามลำดับ และเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพที่แตกต่างกันมีการตัดสินใจทำบุญไหว้พระของพุทธศาสนิกชนที่วัดมังกรกมลาวาสไม่แตกต่างกัน แต่รายได้เฉลี่ยที่แตกต่างกันการตัดสินใจทำบุญไหว้พระแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้ วัดมังกรกมลาวาส (เล่งเน่ยยี่) และวัดอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการ

* Received November 11, 2022; Revised December 26, 2022; Accepted December 27, 2022

ส่งเสริมกิจกรรมการทำบุญไหว้พระให้สอดคล้องกับความสนใจของพุทธศาสนิกชน และกำหนดแนวทางการพัฒนาด้านการบริหารจัดการวัดในด้านต่าง ๆ

คำสำคัญ: การตัดสินใจ; ทำบุญไหว้พระ; พุทธศาสนิกชน

ABSTRACT

This Article aimed 1) to study the behavior of making merit and pay respect to monks at Wat Mangkon Kamalawat (Leng Nei Yi) and 2) to compare personal factors of Buddhists with the decision to make merit and pay respect to monks at Wat Mangkon Kamalawat. (Leng Nei Yi). The research model is quantitative research. The sample group was There were 384 buddhists in Bangkok who had come to make merit at Wat Mangkon Kamalawat using the tables of Krejcie & Morgan. The research instruments were questionnaires, analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and One-way ANOVA. The results of this research showed that 1) most of the 2) buddhists had traveled to make merit at Wat Mangkon Kamalawat. (Leng Nei Yi), Bangkok, previously 2 times to pay homage to sacred travel to make merit with family/relatives/lovers by planning your own trip, It takes about 1 – 2 hours to make merit and pay respect to monks, costs about 1,001 – 1,500 baht and to make merit and pay respect to monks 1,501 – 2,000 baht. And 2) The decision to make merit and pay respect to Buddhist monks at Wat Mangkon Kamalawat (Leng Nei Yi) as a whole is at a high level. By the popularity of the temple's reputation with the highest mean, followed by the environment of temple, beliefs respectively and gender, age, level of education study and different occupations, the decision to make merit and pay respect to buddhist monks at Wat Mangkon Kamalawat is not different. But different median income, the decision to make merit and pay respect to monks were significantly different at 0.05 level. The findings from this research Wat Mangkon Kamalawat (Leng Nei Yi) and other temples as a guideline to promote the activities of making merit in accordance with the interests of 2) buddhists and set guidelines for the development of temple management in various fields.

Keywords; decision; merit-making; buddhists

บทนำ

การทำบุญทางพระพุทธศาสนา ความดีต่าง ๆ เรียกว่า เป็นบุญเพราะเป็นเครื่องชำระพอกล้าง ความชั่ว บุญที่เป็นส่วนผลคือ ความสุข ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้แปลความว่า “ท่านทั้งหลายอย่ากลัวต่อบุญ

เลย เพราะคำว่าบุญนี้เป็นชื่อของความสุข มูลแห่งการกระทำซึ่งบุญ คำว่าบุญในที่นี้ หมายถึง สิ่งที่ยิ่งปรารถนา ของบุคคลผู้ประสงค์จะชำระบาปอกุศลโดยประการทั้งปวง เมื่อบาปอกุศลมีอยู่หลายชั้น สิ่งอันเป็นที่ตั้งแห่ง การบำเพ็ญบุญก็มีหลายชั้นตามไปด้วย ซึ่งจำแนกการทำบุญไว้ 3 แนวทาง คือ (1) ทานมัย บุญสำเร็จด้วยทาน (2) สีลมัย บุญสำเร็จด้วยศีล และ (3) ภาวนามัย บุญสำเร็จด้วยภาวนาบุญนั้นถ้าเราทำเป็นก็สามารถเป็นบุญที่ เกิดได้ง่ายๆ ถ้าทำไม่เป็นแม้จะชวนช่วยทำบุญมากมายแค่ไหน หากสิ่งที่ทำนั้นไม่สามารถทำให้เราปล่อยวาง กิเลสได้ก็นับว่าได้บุญยากเต็มที และได้จำแนกวิธีการทำบุญไว้ 3 แบบว่า (1) บุคคลที่ทำบุญเหมือนเอาน้ำโคลน มาอาบ การทำบุญประเภทนี้เจือด้วยบาปอย่างชัดเจน เช่น การฆ่าสัตว์ตัดชีวิตเอาเนื้อเขามาทำบุญ เลี้ยงเหล้า ยาปลาปิ้ง ขโมยของที่อื่นมาทำบุญให้ และการทะเลาะวิวาท อุปมาเหมือนคนที่อาบน้ำโคลน ทำอย่างไรก็คราบ เน่าเหม็นติดตัวตลอดเวลา (2) บุคคลที่ทำบุญเหมือนเอาน้ำหอมมาอาบ การทำบุญชนิดนี้เป็นการทำบุญที่คน ส่วนใหญ่หลงในบุญกันมาก คือ หวังผลในสวรรค์ชั้นฟ้า ยึดติดเอาแต่สวรรค์วิมาน อยากได้ อยากมี อยากเป็น อุปมาเหมือนดั่งอาบน้ำด้วยน้ำหอมเจือด้วยแป้งอบ อาบเสร็จก็ยังมึ้กกลิ่นหอมและเหม็นติดตัวผสมกันอยู่ยังไม่ สะอาดอยู่ดี และ (3) บุคคลที่ทำบุญเหมือนเอาน้ำสะอาดมาอาบ การทำบุญชนิดนี้ผู้ที่ได้ทำบุญเขาทำด้วยใจที่ สงบ ไม่ยึดติดในนรกสวรรค์ ไม่ได้หวังผลใด ๆ แต่ทำบุญเพื่อสร้างกุศลกรรม หวังให้กิเลสหมดออกไปจากใจ อุปมาเหมือนดั่งอาบน้ำด้วยน้ำสะอาด เมื่ออาบแล้วผู้ที่อาบนี้ย่อมรู้สึกสดชื่น เย็นกายสบายตัวเรียกได้ง่าย ๆ ว่า บุญนั้นจะบริสุทธิ์หรือไม่ เป็นบุญที่แท้จริงแค่ไหนก็อยู่ที่เจตนาหรือความตั้งใจที่จะทำบุญนั้นให้สำเร็จ ถ้า เจตนาบริสุทธิ์ก็จะไม่น้อมนำมาให้เราทำอะไรที่เป็นสิ่งที่ไม่ดี และหากเจตนาไม่บริสุทธิ์ ผลกรรมก็จะเกิดขึ้น ในทางที่ไม่ดีเช่นกัน

วัดมิ่งกรมลาวาสเป็นวัดที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวและประชาชนทั้งชาวไทยและ ชาวต่างชาติเป็นจำนวนมากในการมากราบไหว้สักการะเทพเจ้าต่าง ๆ การทำบุญแก้ขง การสะเดาะเคราะห์ เป็นต้น โดยพบว่า ในปี 2561 มีจำนวนพุทธศาสนิกชนเดินทางมาทำบุญที่วัดมิ่งกรมลาวาส จำนวน 55,652 คน และในปี 2562 จำนวน 67,454 คน จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาซึ่งเป็นบุคลากรของวัดแห่งนี้ จึงมี ความสนใจและเล็งเห็นถึงความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจทำบุญไหว้พระของพุทธศาสนิกชนที่วัด มิ่งกรมลาวาส (เล่งเน่ยยี่) ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของพุทธศาสนิกชน เพื่อนำผลจาก การศึกษาครั้งนี้มาเสนอต่อองค์กรและฝ่ายบริหารของวัด ในการกำหนดแนวทางการส่งเสริม สนับสนุน และ พัฒนา ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการทำบุญไหว้พระของพุทธศาสนิกชน และเป็นแนวทางในการกำหนดกิจกรรม การทำบุญที่สอดคล้องกับความสนใจของพุทธศาสนิกชน และยังเป็นการจรโลงพระพุทธรูปสืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการทำบุญไหว้พระของพุทธศาสนิกชนที่วัดมิ่งกรมลาวาส (เล่งเน่ยยี่)
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของพุทธศาสนิกชนกับการตัดสินใจทำบุญไหว้พระที่วัดมิ่งกร มลาวาส (เล่งเน่ยยี่)

สมมติฐานการวิจัย

พุทธศาสนิกชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกัน มีการตัดสินใจทำบุญให้หัวพระของพุทธศาสนิกชนที่วัดมิ่งกรมลาวาส (เล่งเน่ยยี่) แตกต่างกัน

การทบทวนการไปไหว้ พระไปวัดทำบุญ

แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมของพุทธศาสนิกชน

การศึกษาพฤติกรรมไปไหว้พระไปวัดทำบุญของพุทธศาสนิกชนชาวตำบลบางลูกเสือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก พบว่า การทำบุญในพระพุทธศาสนามีหลายวิธี หนึ่งในจำนวนนั้นคือการทำบุญตักบาตร ซึ่งการทำบุญตักบาตรนี้มีส่วนสำคัญอย่างมากในการที่จะดูแลบำรุงพระพุทธศาสนา เพราะเป็นการถวายกำลังแก่พระภิกษุ สามเณรได้มีโอกาสศึกษา เล่าเรียน ปฏิบัติตามพระธรรมวินัย และสั่งสอนประชาชน เป็นการสืบต่อพระพุทธศาสนาให้มั่นคงถาวรสืบไป ทั้งนี้จะเป็นผลดีแก่ผู้ปฏิบัติด้วย เพราะทำให้เป็นผู้มีใจเป็นบุญกุศลเป็นการส่งเสริมคุณธรรมให้เกิดขึ้นในจิตใจ เนื่องจากวิถีชีวิตของชาวตำบลบางลูกเสือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายกต่างก็มีความรู้ความเข้าใจ และเป้าหมายในการทำบุญใส่บาตรแตกต่างกันไป กล่าวถึงประเพณีทำบุญใส่บาตรซึ่งในภาพรวมนั้นทุกคนต่างก็มีสิ่งหนึ่งที่เหมือนกัน คือ ความสุข และความสบายใจ ในการทำบุญใส่บาตร มีความพึงพอใจในการทำบุญ มีความปรารถนาในการที่จะทำนุบำรุงพระสงฆ์ให้มีความสุขและความสบายในด้านอาหารการกิน เพื่อที่จะได้ดูแลพระพุทธศาสนาสืบต่อไป การทำบุญใส่บาตรนั้นถือว่าเป็นส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาโดยตรง นั่นคือ บุญเข้าพรรษา บุญออกพรรษา และ บุญกฐิน ทุกบุญที่กล่าวมาล้วนมีการทำบุญใส่บาตรเป็นส่วนประกอบทั้งสิ้น ส่วนบุญปีใหม่ บุญประจำปี บุญสงกรานต์ อาจไม่มีพื้นฐานมาจากพระพุทธศาสนาโดยตรงก็ตาม แต่ก็จัดเป็นบุญที่ชาวบ้านมีการทำบุญใส่บาตรเป็นส่วนประกอบ และเป็นการทำบุญที่ชาวบ้านตำบลบางลูกเสือปฏิบัติกันเป็นประจำทุกเดือนและสืบต่อกันมาเป็นเวลาช้านานจนถึงปัจจุบัน

จากการศึกษาพฤติกรรมไปไหว้พระไปวัดทำบุญของวัยรุ่นในเขตเทศบาลจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า การทำบุญตักบาตรจะสมบูรณ์ได้ต้องมียอดประกอบที่สำคัญคือ 1) ต้องเตรียมใจให้พร้อม ข้อนี้ถือว่าสำคัญมาก เพราะบุญที่แท้จริงนั้นอยู่ที่ใจของผู้ถวาย ท่านแนะนำให้รักษาเจตนาให้บริสุทธิ์ทั้ง 3 ขณะ คือ ก่อนถวาย ตั้งใจเสียสละอย่างแท้จริง ขณะถวายก็มีใจเลื่อมใส ถวายด้วยความเคารพ หลังจากถวายแล้ว ต้องยินดีในทานของตัวเองจิตใจเบิกบานเมื่อนึกถึงทานที่ตนเองได้ถวายไปแล้ว 2) ผู้รับ คือ พระภิกษุสามเณร เป็นผู้สำรวมระวาง มีข้อวัตรปฏิบัติที่ดีงามตามพระธรรมวินัย ใฝ่ศึกษาเล่าเรียน พระพุทธพจน์ ทรงจำ นำมาบอกกล่าว สั่งสอนได้ และเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติเพื่อบรรเทาโรค โทสะ โมหะ จนสามารถละขาดได้อย่างสิ้นเชิง 3) สิ่งของที่ถวายจะต้องได้มาด้วยวิธีที่สุจริต ไม่เบียดเบียนผู้อื่นให้เดือดร้อน และที่สำคัญคือสิ่งนั้นต้องเหมาะสมแก่พระภิกษุสามเณรด้วย

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ

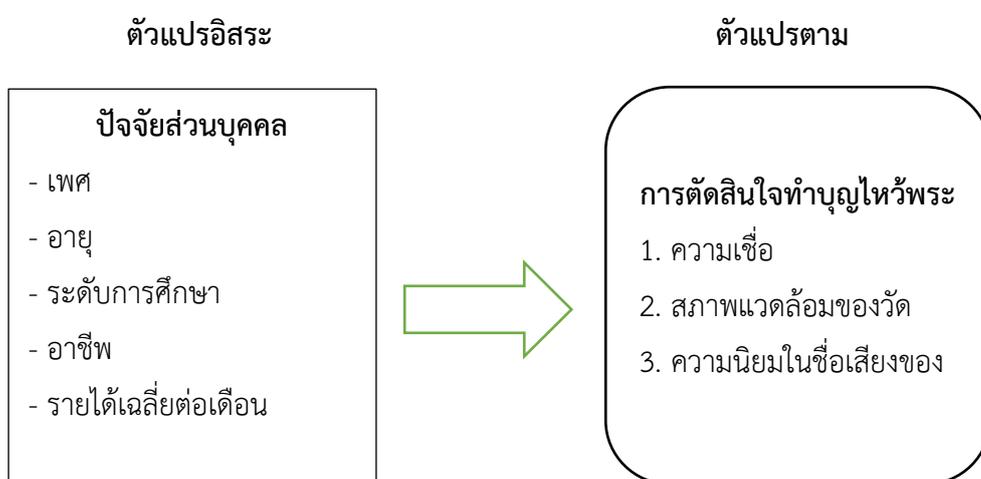
การตัดสินใจ หมายถึง การเลือกทางเลือกที่มีอยู่หลาย ๆ ทางเลือก โดยอาศัยทางเลือกที่ดีที่สุดเพียงทางเลือกเดียวที่สามารถตอบสนองเป้าหมาย หรือความต้องการของผู้เลือกได้ ทำการศึกษาปัจจัยการตัดสินใจในการทำบุญของพุทธศาสนิกชน กรณีศึกษาวัดจำปา เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับความ

มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการทำบุญในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพบว่าคุณภาพศรัทธาในพระพุทธศาสนาที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจมากที่สุด คุณลักษณะทางประชากรศาสตร์มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการทำบุญ ผลการวิเคราะห์พบว่า เพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา และอาชีพมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการทำบุญ ส่วนอายุไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการทำบุญที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิดการตัดสินใจทำบุญไหว้พระ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ พุทธศาสนิกชนในเขตกรุงเทพมหานครที่เคยมาทำบุญที่วัดมังกรกมลาวาส (เล่งเน่ยยี่) โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกนโดยระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ร้อยละ 5 และระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ดังนั้น ได้กลุ่มตัวอย่างในการสำรวจความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนในกรุงเทพมหานคร มีจำนวนเท่ากับ 384 คน

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (questionnaire) ที่สร้างขึ้นจากการรวบรวมแนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบให้เลือกตอบ ส่วนที่ 2 พฤติกรรมของพุทธศาสนิกชน ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบให้เลือกตอบ และส่วนที่ 3

การตัดสินใจทำบุญไหว้พระของพุทธศาสนิกชนที่วัดมิ่งกรมลาวาส (เล่งเน่ยยี่) กรุงเทพมหานคร ลักษณะเป็นคำถามปลายปิดโดยคำถามแบ่งเป็น 5 ระดับ ตั้งแต่น้อยที่สุดถึงมากที่สุด (Rating Scales) โดยค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามเกณฑ์สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - coefficient) ตามวิธีของครอนบาคของแบบสอบถาม การวิจัยทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.96

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากเอกสาร รายงาน งานวิจัย ข้อมูลที่รวบรวมได้จากหน่วยงานราชการและเอกชน และข้อมูลจากการค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต
2. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสอบถามพุทธศาสนิกชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ร่วมกับการเก็บแบบสอบถามออนไลน์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. ข้อมูลพฤติกรรมของพุทธศาสนิกชน วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ
3. ข้อมูลการตัดสินใจทำบุญไหว้พระของพุทธศาสนิกชนที่วัดมิ่งกรมลาวาส (เล่งเน่ยยี่) กรุงเทพมหานคร วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. การทดสอบสมมติฐาน วิเคราะห์ด้วย Independent t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA: F-test)

ผลการวิจัย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามกับพุทธศาสนิกชนทั้งหมด 384 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 51.6 มีอายุอยู่ระหว่าง 20-30 ปี ร้อยละ 48.4 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 42.2 ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 24.0 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 24.7

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า พุทธศาสนิกชนมีพฤติกรรมการทำบุญไหว้พระที่วัดมิ่งกรมลาวาส (เล่งเน่ยยี่) กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เคยเดินทางมาทำบุญไหว้พระที่วัดมิ่งกรมลาวาส (เล่งเน่ยยี่) ก่อนหน้านี้ 2 ครั้ง ร้อยละ 51.0 โดยมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาทำบุญไหว้พระในครั้งนี้คือ เพื่อสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ร้อยละ 53.0 เดินทางมาทำบุญไหว้พระกับครอบครัว/ญาติ/คู่รัก ร้อยละ 61.7 มีรูปแบบการเดินทางมาทำบุญไหว้พระโดยวางแผนการเดินทางด้วยตนเอง ร้อยละ 45.6 ใช้ระยะเวลาในการทำบุญไหว้พระครั้งนี้คือ 1 - 2 ชั่วโมง ร้อยละ 59.1 มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางทำบุญไหว้พระในครั้งนี้โดยประมาณคือ 1,001 - 1,500 บาท ร้อยละ 48.2 และมีค่าใช้จ่ายในการทำบุญไหว้พระ ครั้งนี้คือ 1,501 - 2,000 บาท ร้อยละ 46.6

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า พุทธศาสนิกชนมีการตัดสินใจทำบุญไหว้พระของพุทธศาสนิกชนที่วัดมิ่งกรมลาวาส (เล่งเน่ยยี่) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความนิยมในชื่อเสียงของวัด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.52$) รองลงมา คือ ด้านสภาพแวดล้อมของวัด ($\bar{X} = 4.43$) และด้านความเชื่อ ($\bar{X} = 4.30$) ตามลำดับ **ดังตารางที่ 1**

ตารางที่ 1 การตัดสินใจทำบุญไหว้พระของพุทธศาสนิกชนที่วัดมิ่งกรมลาวาส (เล่งเน่ยยี่)

การตัดสินใจทำบุญไหว้พระของพุทธศาสนิกชนที่วัดมิ่งกรมลาวาส (เล่งเน่ยยี่)	\bar{X}	S.D.	การแปลผล	อันดับ
1. ด้านความเชื่อ	4.30	0.48	มาก	3
2. ด้านสภาพแวดล้อมของวัด	4.43	0.40	มาก	2
3. ด้านความนิยมในชื่อเสียงของวัด	4.52	0.44	มากที่สุด	1
เฉลี่ยรวม	4.42	0.34	มาก	

การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของพุทธศาสนิกชนกับการตัดสินใจทำบุญไหว้พระที่วัดมิ่งกรมลาวาส (เล่งเน่ยยี่) พบว่า พุทธศาสนิกชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ แตกต่างกัน มีการตัดสินใจทำบุญไหว้พระของพุทธศาสนิกชนที่วัดมิ่งกรมลาวาส (เล่งเน่ยยี่) ไม่แตกต่างกัน ส่วนพุทธศาสนิกชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีการตัดสินใจทำบุญไหว้พระของพุทธศาสนิกชนที่วัดมิ่งกรมลาวาส (เล่งเน่ยยี่) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 **ดังตารางที่ 2**

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของพุทธศาสนิกชนกับการตัดสินใจทำบุญไหว้พระที่วัดมิ่งกรมลาวาส (เล่งเน่ยยี่)

ปัจจัยส่วนบุคคล	การตัดสินใจทำบุญไหว้พระของพุทธศาสนิกชนที่วัดมิ่งกรมลาวาส					
	\bar{X}	S.D.	F	Sig.	ผลทดสอบ	
เพศ	ชาย	4.42	0.32	.314	.754	ไม่แตกต่าง
	หญิง	4.41	0.36			
อายุ	ต่ำกว่า 20 ปี	4.41	0.31	.387	.818	ไม่แตกต่าง
	20-30 ปี	4.41	0.33			
	31-40 ปี	4.41	0.38			
	41-50 ปี	4.47	0.33			
	51 ปีขึ้นไป	4.47	0.28			
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.45	0.31	1.482	.229	ไม่แตกต่าง	

ระดับ	ปริญญาตรี	4.44	0.35			
การศึกษา	ปริญญาโทและสูงกว่า	4.38	0.34			
อาชีพ	นักเรียน/นักศึกษา	4.43	0.32			
	ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	4.41	0.38			
	พนักงานบริษัทเอกชน	4.42	0.30	.336	.891	ไม่แตกต่าง
	ค้าขาย	4.44	0.38			
	ธุรกิจส่วนตัว	4.42	0.32			
	อื่น ๆ	4.34	0.37			
	ต่ำกว่า 10,000 บาท	4.42	0.32			
รายได้เฉลี่ย ต่อเดือน	10,001 - 20,000 บาท	4.28	0.35			
	20,001 - 30,000 บาท	4.38	0.33	2.937	.013*	แตกต่าง
	30,001 - 40,000 บาท	4.43	0.38			
	40,001 - 50,000 บาท	4.50	0.30			
	50,001 บาทขึ้นไป	4.48	0.31			

ดังนั้นจึงต้องนำไปเปรียบเทียบรายคู่ (Multiple comparison) โดยใช้การทดสอบแบบ (Least significant difference (LSD) เพื่อหาค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนต่อการตัดสินใจทำบุญไหว้พระของพุทธศาสนิกชนที่วัดมิ่งกรมลาวาส (เล่งเน่ยยี่) จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ย ต่อเดือน	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน					
	ต่ำกว่า 10,000 บาท	10,000- 20,000 บาท	20,001- 30,000 บาท	30,001- 40,000 บาท	40,001- 50,000 บาท	50,001 บาท ขึ้นไป
ต่ำกว่า 10,000 บาท	-	.132*	.037	-.014	-.085	-.066
10,000-20,000 บาท	-	-	-.095	-.147*	-.217*	-.199
20,001-30,000 บาท	-	-	-	-.051	-.122*	-.103
30,001-40,000 บาท	-	-	-	-	-.070	-.051

40,001-50,000 บาท	-	-	-	-	-	.018
50,001 บาทขึ้นไป	-	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนต่อการตัดสินใจทำบุญไหว้พระของพุทธศาสนิกชนที่วัดมิ่งกรมลาวาส (เล่งเน่ยยี่) จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน เป็นรายคู่ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 4 คู่ คือ

คู่ที่ 1 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท (ค่าเฉลี่ย = 4.29) มีการตัดสินใจทำบุญไหว้พระสูงกว่ารายได้ 10,000-20,000 บาท (ค่าเฉลี่ย = 4.15)

คู่ที่ 2 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000-20,000 บาท (ค่าเฉลี่ย = 4.15) มีการตัดสินใจทำบุญไหว้พระต่ำกว่ารายได้ 30,001-40,000 บาท (ค่าเฉลี่ย = 4.26)

คู่ที่ 3 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000-20,000 บาท (ค่าเฉลี่ย = 4.15) มีการตัดสินใจทำบุญไหว้พระต่ำกว่ารายได้ 40,001-50,000 บาท (ค่าเฉลี่ย = 4.45)

คู่ที่ 4 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-30,000 บาท (ค่าเฉลี่ย = 4.26) มีการตัดสินใจทำบุญไหว้พระต่ำกว่ารายได้ 40,001-50,000 บาท (ค่าเฉลี่ย = 4.45)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการตัดสินใจทำบุญไหว้พระของพุทธศาสนิกชนที่วัดมิ่งกรมลาวาส (เล่งเน่ยยี่) กรุงเทพมหานคร พบว่า พุทธศาสนิกชนเคยเดินทางมาทำบุญไหว้พระที่วัดมิ่งกรมลาวาส (เล่งเน่ยยี่) กรุงเทพมหานคร ก่อนหน้านี้ 2 ครั้ง โดยมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาทำบุญไหว้พระเพื่อสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ การตัดสินใจทำบุญไหว้พระของพุทธศาสนิกชนที่วัดมิ่งกรมลาวาส (เล่งเน่ยยี่) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และพุทธศาสนิกชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีการตัดสินใจทำบุญไหว้พระของพุทธศาสนิกชนที่วัดมิ่งกรมลาวาส (เล่งเน่ยยี่) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้ วัดมิ่งกรมลาวาส (เล่งเน่ยยี่) และวัดอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมกิจกรรมการทำบุญไหว้พระให้สอดคล้องกับความสนใจของพุทธศาสนิกชน และกำหนดแนวทางการพัฒนาด้านการบริหารจัดการวัดในด้านต่าง ๆ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า พุทธศาสนิกชนส่วนใหญ่เคยเดินทางมาทำบุญไหว้พระที่วัดมิ่งกรมลาวาส (เล่งเน่ยยี่) กรุงเทพมหานคร ก่อนหน้านี้ 2 ครั้ง มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาทำบุญไหว้พระในครั้งนี้คือ เพื่อสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เดินทางมาทำบุญไหว้พระกับครอบครัว / ญาติ / คู่รัก มี

รูปแบบการเดินทางมาทำบุญไหว้พระโดยวางแผนการเดินทางด้วยตนเอง ใช้ระยะเวลาในการทำบุญไหว้พระครั้งนี้คือ 1 - 2 ชั่วโมง มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางทำบุญไหว้พระในครั้งนี้โดยประมาณคือ 1,001 - 1,500 บาท และมีค่าใช้จ่ายในการทำบุญไหว้พระครั้งนี้คือ 1,501 - 2,000 บาท อาจเป็นเพราะวัดมิ่งกรมลาวาส (เล่งเน่ยยี่) มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของประชาชนทั่วไปในการมาทำบุญเพื่อสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ โดยเฉพาะการแก้ปีชงซึ่งผู้คนนิยมมาทำบุญที่วัดแห่งนี้เป็นจำนวนมาก และวัดมิ่งกรมลาวาส (เล่งเน่ยยี่) สามารถเดินทางมาได้สะดวกทำให้ประชาชนสามารถเดินทางมาด้วยตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ปฐมวรรณ ขวัญแก้ว, จริญญา คำธร, พรรณวดี ขำจริง และลลิตา ภาคเมธาวิ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีแรงจูงใจในการเข้าวัดนักศึกษาเพื่อการอุทิศส่วนบุญส่วนกุศลให้บรรพบุรุษเป็นความเชื่อของคนไทย ทำจิตใจให้สงบ เป็นการแก้ปีชงเพื่อความสบายใจ ต้องการที่พึ่งทางใจ และพึ่งเทศน์ฟังธรรมตามกาลคือเหตุผลในการเข้าวัด และยังคงสอดคล้องกับแนวคิดของ ชูดา จิตพิทักษ์ ที่กล่าวว่า สิ่งที่กำหนดพฤติกรรมของมนุษย์คือ ลักษณะนิสัยส่วนตัวของมนุษย์แต่ละคน ได้แก่ ความเชื่อ ค่านิยม ทักษะสติ บุคลิกภาพ และกระบวนการอื่น ๆ ทางสังคม ได้แก่ สิ่งกระตุ้นพฤติกรรม และสถานการณ์ต่าง ๆ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า พุทธศาสนิกชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพแตกต่างกัน มีการตัดสินใจทำบุญไหว้พระของพุทธศาสนิกชนที่วัดมิ่งกรมลาวาส (เล่งเน่ยยี่) ไม่แตกต่างกัน ส่วนพุทธศาสนิกชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีการตัดสินใจทำบุญไหว้พระของพุทธศาสนิกชนที่วัดมิ่งกรมลาวาส (เล่งเน่ยยี่) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อาจเป็นเพราะรายได้เป็นตัวกำหนดความพร้อมของบุคคลในการเลือกหรือตัดสินใจเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ เพื่อทำบุญไหว้พระขอพรสิ่งศักดิ์สิทธิ์ หากบุคคลมีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิตก็อาจไม่ทำให้เกิดความกังวลที่จะต้องตัดสินใจทำบุญไหว้พระลักษณะด้านประชากรศาสตร์ ถือเป็นความหลากหลายและแตกต่างเกี่ยวกับบุคคล เช่น เพศ อายุ สถานภาพ ลักษณะโครงสร้างของร่างกาย ความอาวุโสในการทำงาน เป็นต้น โดยจะแสดงถึงความเป็นมาของแต่ละบุคคลจากอดีตถึงปัจจุบัน ซึ่งความแตกต่างและหลากหลายของบุคคลนี้สามารถบ่งชี้ลักษณะพฤติกรรมการแสดงออกที่แตกต่างกันซึ่งการตัดสินใจที่แตกต่างกันที่มีสาเหตุมาจากความแตกต่างทางด้านประชากรศาสตร์หรือความเป็นมาของบุคคลนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับ จันทิมา พูลทรัพย์ และวลัยพร รัตนเศรษฐ พบว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการทำบุญ อีกทั้งยังสอดคล้องกับ อัมภฎายุทธ สุนทรสารทูล กล่าวว่า ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ได้แก่ อาชีพ การทำมาหากิน รายได้ การเพิ่มผลผลิต อาหาร เงินทุน และสิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ ยังแตกต่างจาก สมภพ มหาคิตะ พบว่า เพศ อายุ และระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจทำบุญของพุทธศาสนิกชนในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี อำเภอเมืองชลบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า พุทธศาสนิกชนเคยเดินทางมาทำบุญไหว้พระที่วัดมิ่งกรมลาวาส (เล่งเน่ยยี่) กรุงเทพมหานคร ก่อนหน้านี้ 2 ครั้ง โดยมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาทำบุญไหว้

พระเพื่อสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ดังนั้น วัดมิ่งกรมกลาวาสควรส่งเสริมประชาสัมพันธ์กิจกรรมการทำบุญที่วัดในหลายช่องทางที่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้เพิ่มมากขึ้น และส่งเสริม สนับสนุนให้คนเดินทางมาทำบุญเพิ่มขึ้น รวมถึงควรมีการดูแลรักษาศาสนสถานและศาสนวัตถุของวัดซึ่งเป็นสิ่งที่พุทธศาสนิกชนให้ความศรัทธาและตัดสัจใจมาทำบุญ

จากผลการวิจัยวัดอุประสงค์ที่ 2 พบว่า พุทธศาสนิกชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีการตัดสัจใจทำบุญให้วัดพระของพุทธศาสนิกชนที่วัดมิ่งกรมกลาวาส (เล่งเน่ยยี่) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น วัดมิ่งกรมกลาวาสควรกำหนดราคาของจุดปัจจัยต่าง ๆ ในการทำบุญ การจำหน่าย เช่น วัดอุประสงค์ ให้มีความเหมาะสมกับทุกกลุ่ม และเพิ่มเติมการศึกษาพระธรรมคำสั่งสอนของพระสัมมาสัมมาพุทธเจ้าให้มากขึ้น ควรมีการนำเสนอมหาเถรสมาคม รัฐบาล โดยสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ดำเนินการออกกฎ ระเบียบ มติต่าง ๆ ในการดำเนินการเพื่อให้ระงับหรือปฏิบัติให้เป็นรูปแบบเดียวกัน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการตัดสัจใจทำบุญของพุทธศาสนิกชนของวัดต่าง ๆ ในประเทศไทย เนื่องจากวัดแต่ละจังหวัดจะมีความเอกลักษณ์ของแต่ละจังหวัด อีกทั้งเพื่อเป็นการส่งเสริม สนับสนุนให้พุทธศาสนิกชนสนใจทำบุญเพิ่มขึ้น
2. ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการตัดสัจใจทำบุญ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง และนำไปสู่การส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยต่าง ๆ

บรรณานุกรม

จันทิมา พูลทรัพย์ และวลัยพร รัตนเศรษฐ. (2559). ปัจจัยการตัดสัจใจในการทำบุญของ

พุทธศาสนิกชน กรณีศึกษาวัดจำปาเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร. **วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. 4(3), 282 – 297.**

ชุกดา จิตพิทักษ์. (2555). **พฤติกรรมศาสตร์เบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 2).** กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

บุญรัตน์ อุตสารห์. (2561). **พฤติกรรมการทำบุญตักบาตรของวัยรุ่นในเขตเทศบาลจังหวัดบุรีรัมย์.**

วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ปฐมวรรณ ขวัญแก้ว, จริญญา คำธร, พรรณวดี ขำจริง และลลิตา ภคเมธาวี. (2560). แรงจูงใจใน

การเข้าวัดของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. **วารสารวิชาการวิทยาลัยสันติพล. 3(2), 246 – 253.**

พระมหาสมชัย ปริมุฑโต, พระครูสิริสุตาภรณ์ และพระมหาณัฐกิตติ อนารโท. (2562).

ศึกษาวิเคราะห์แนวทางส่งเสริมการทำบุญของชาวพุทธตำบลทุ่งใหญ่ อำเภอกันทรลักษ์

- จังหวัดศรีสะเกษ. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร. 7(เพิ่มเติม), 313 – 325.
- วัดมิ่งกรมลาวาส. (2563). **ข้อมูลทั่วไปของวัดมิ่งกรมลาวาส**. สืบค้นเมื่อ มกราคม 20, 2565.
จาก https://www.youtube.com/channel/UChIkpGqsAXiavSjINiG0ZFG?view_as=subscriber
- วิชัย โสสุวรรณจินดา. (2558). **ความลับองค์การ: พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่** (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ: ดีไลท์.
- สมภพ มหาคีตะ. (2557). **ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจท ำบุญของพุทธศาสนิกชนในเขตเทศบาลเมือง
ชลบุรี อำเภอมืองชลบุรี**. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. ชลบุรี. มหาวิทยาลัย
บูรพา.
- สมศักดิ์ บุญปู. (2561). **รูปแบบการพัฒนาทักษะของครูในโรงเรียนการ ศึกษาสงเคราะห์ของวัด
ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 1**. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร. 7(5),
1297 – 1305.
- สุภกฤษ บุตรจันทร์. (2559). **พฤติกรรมการทำบุญใส่บาตรของพุทธศาสนิกชนชาวตำบล
บางลูกเสือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก**. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตร
มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- อัษฎายุทธ สุนทรสารทูล. (2557). **ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าใช้วงจรระบบดิจิทัลของ
บริษัทศต. คอร์ปอเรชั่นจำกัด (มหาชน) ของลูกค้าประเภทธนาคาร**. วิทยานิพนธ์
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities.
Educational and Psychological Measurement. 30(3), pp. 607-610.